

Sak 64/17 Studieportefølje 2018

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

Ephorte:201713390

Bakgrunn:

Universitetsstyret vedtar årlig endringer i universitetets studietilbud og omfang av utlyste studieplasser, med utgangspunkt i tilrådingen fra Utdanningsutvalget.

Studietilbudene skal følge standarder og kriterier for akkreditering av studier gitt i NOKUTs tilsynsforskrift kapittel 2. Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning mv., ble revidert i henholdsvis 2016 og 2017. I de reviderte forskriftene er utdanningsinstitusjonenes plikt til å sørge for at oppretting av nye studietilbud følger kravene for akkreditering av studietilbud i kvalitetsforskriftens tydeliggjort (kvalitetsforskriften § 3-1 (1)).

I henhold til kvalitetshandboka skal fakultetenes utdanningsmeldinger i vårsemesteret dokumentere planer om intern allokering av opptaksrammer, samt beskrive hvilke program som eventuelt ønskes opprettet og nedlagt. Skisser til studieplaner for nye program skal være vedlagt. De foreløpige planene skal vedtas av utdanningsutvalget og universitetsstyret gjennom behandlingen av utdanningsmeldingen.

Etter videre bearbeiding i fagmiljøene skal nye studieprogram konkretiseres i ferdigstilte studieplaner med frist medio oktober. I forslaget skal det også ligge ressursmessige vurderinger. Utdanningsutvalget behandler fakultetenes innspill og eventuelle nye studieplaner, og gir anbefaling til universitetsstyret. Vedtak må fattes i forkant av innmeldingsfristen til Samordna opptak i desember. Etablering av nye studietilbud i videreutdanning kan avvike fra de ordinære tidsrammene.

Programoppsettprosessen i 2017

I 2015 ble det laget nye rutiner for oppretting av nye studietilbud. Det ble utarbeidet et nytt søknadskjema som tok utgangspunkt i NOKUTs søknadsskjema, og veiledning til skjemaet, for høyskoler som søker om akkreditering av sine studietilbud. I tillegg fikk fakultetene tilbud om veiledning i søknadsperioden. I 2016 ble veiledningstilbudet til fakultetene videreført og videreutviklet, og det ble satt ned en komité sammensatt av fagansatte representanter fra flere fakulteter for å bistå fakultetene i søknadsarbeidet.

Ordning med komité i forbindelse med oppretting av nye studieprogrammer er videreført i 2017, og denne har status som veilednings- og vurderingskomité. I Utdanningsutvalget i februar ble det vedtatt en plan for arbeidet som blant annet inneholdt følgende milepæler:

- 10.05.17: Fakultetenes frist for innlevering til SA/komitéen av førsteutkast til søknad om oppretting.
- Uke 23: Dialog mellom komitéen og aktuelle fakulteter og fagmiljøer om videreutvikling/kvalitetssikring av studieprogrammene fram mot frist for innlevering av endelig søknad.
- 29.08.17: Frist for innlevering av endelig søknad til SA/komitéen.

I september og oktober har komitéen arbeidet med vurdering av søknadene. Resultatet av dette arbeidet er nedfelt i en rapporten.

Komiteen har i år vært sammensatt av utdanningsdekanene på HF og KMD, og representanter fra Uniped, Studieadministrativ avdeling samt studentrepresentanter. HFs sin utdannings- og internasjoniseringsdekan har vært med i drøftingene internt i komiteen og med fagmiljøene/fakultetene, men meldte seg inhabil i forbindelse med den skriftlige vurderingen av HFs søknader.

Søknader om opprettinger og nedleggelse

1. Oppretting av studieprogram studieåret 2017/2018 – Det humanistiske fakultet

Ny tittel	Erstatter følgende nåværende Studieprogrammer:
Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap	Bachelor i historie, bachelor i kulturvitenskap
Bachelorprogram i nordisk	Bachelor i nordisk språk og litteratur, bachelor i norsk som andrespråk, bachelor i norrøn filologi
Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin	Bachelor i kunsthistorie, bachelor i latin, bachelor i gresk
Bachelorprogram i samtidskultur	Bachelor i digital kultur, bachelor i teatervitenskap, bachelor i kunsthistorie
Masterprogram i historie og kulturvitenskap	Master i historie, master i kulturvitenskap
Masterprogram i nordisk	Master i nordisk språk og litteratur, Master i norrøn filologi
Masterprogram i klassisk filologi	Master i gresk, master i latin

2. Nedlegging av studieprogram studieåret 2017/2018

Det humanistiske fakultet	15 av de 16 søknadene om nedlegging av studieprogram fra HF forutsetter at de omsøkte oppretting av de tverrfaglige studieprogrammene blir vedtatt.
Bachelorprogram i digital kultur	
Bachelorprogram i historie	
Bachelorprogram i klassisk filologi	
Bachelorprogram i kulturvitenskap	
Bachelorprogram i kunsthistorie	
Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur	
Bachelorprogram i norrøn filologi	
Bachelorprogram i norsk som andrespråk	

Bachelorprogram i teatervitenskap	
Masterprogram i gresk	
Masterprogram i historie	
Masterprogram i kulturvitenskap	
Masterprogram i latin	
Masterprogram i nordisk språk og litteratur	
Masterprogram i norrøn filologi	
Masterprogram i arabisk	Masterprogrammet i arabisk legges ned av ressursmessige hensyn og for å sikre nok ressurser til bachelornivået.
Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet	
bachelorprogram i miljø- og ressursfag.	Begrunnelsen for nedleggelsen er sammensatt. Fakultetet har ikke lenger et fagmiljø som står bak programmet, rapporten fra den eksterne evaluatoren (2016) er negativ, frafallstallene er høye og mangel på masterprogram for videre studier er problematisk.
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	
Master's Programme in Anthropology of Development	Dette er opprinnelig et kvoteprogram, som ikke har blitt videreført. Fakultetet vurderer det ikke som aktuelt å videreføre programmet for selvfinansierende og/eller norske studenter, fordi rekrutteringsgrunnlaget til programmet har vist seg å være for dårlig.

I tillegg melder Det matematisk naturvitenskapelige fakultet at Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi endrer navn til Bachelorprogram i klima-, atmosfære- og havfysikk. Bachelorprogram i klima-, atmosfære-, og havfysikk. Engelsk: Bachelor's Programme in Climate, Atmosphere and Ocean Physics

Det humanistiske fakultet ber om at det opprettes 4 nye bachelorprogrammer og 3 masterprogrammer. I tillegg 7 nye studieprogrammer, masterprogram i arabisk legges ned. I tillegg ber de om at 16 studieprogrammer legges ned. 15 av disse forutsetter at styret oppretter de omsøkte nye programmene. I tillegg søkes det om at masterprogrammet i arabisk legges ned. Videre søker Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet om å legge ned et program hver.

I årsmeldingen for 2016 varslet Det medisinske fakultet at Masterprogram i helsevitenskap skulle legges ned og erstattes med et nytt program. Dette arbeidet er forsinket, og programmet består inntil videre.

Mer om søknadene om oppretting fra HF

Det humanistiske fakultet startet våren 2016 opp prosjektet HF2018. Formålet med prosjektet var å gjennomgå og revidere studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets faglige bredde og for å skape større fleksibilitet, slik at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplingrenser. Fakultetet har flere små studieprogrammer med få studenter og ansatte. En endring i retning av større studieprogrammer med flere ansatte og studenter, vil kunne bidra til at studieprogrammene blir mer robuste.

Et resultat av HF2018-prosessen er at fakultetet står bak samtlige av de sju søknader om programopprettinger, og 16 av søknader om programnedleggninger. 15 av de 16 programnedleggelsene forutsetter at de de omsøkte programopprettelsene blir innvilget.

Det går fram av fakultetets utdanningsmelding for 2016, at planen for 2019 er å legge ned ytterligere 8 programmer og å opprette tre nye. Prinsippet er tilsvarende som for 2018, sammenslåing av flere programmer til færre og større programmer. Endringer som gjelder for 2019 må behandles i styret til neste år.

Sentrale kriterier i vurderingsarbeidet

Komiteéns vurdering av studieprogrammene er basert på kravene i studietilsynsforskriften, NKR og UiBs studieforskrift. For eksempel stiller studietilsynsforskriften blant annet følgende krav til en studieplan:

- Studiet skal ha et dekkende navn
- Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte. Jmfør *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring*. Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium
- Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås
- Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier
- Studiet skal være forskningsbasert og være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart
- Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
- Studiet skal ha lokaler, bibliotektenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet

I tillegg stilles det krav til rekrutteringspotensiale og læringsmiljø, praksisavtaler, fagressurser, samt fagmiljøets sammensetning, deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, kompetanse, tilsettingsforhold og robusthet.

Vurderingskomiteen har levert innstilling i to omganger. I den første runden fant komiteen det vanskelig å anbefale oppretting av de nye studieprogrammene. Det var flere grunner til dette. En av grunnene var at de vurderer det slik at de nye studieprogrammene ikke fremstår som helhetlige og mangler en felles profil, og en del av argumentasjonen var knyttet til dette.

NOKUT sier at det er ikke noe i veien for å ha et «paraplyprogram», men at studieretningene under paraplyen må ha en felles faglig identitet og profil. I henhold til forskriften er det mulig at studieretningen kan defineres som «studietilbudsenheten». Det forutsetter at alle forskriftens krav knyttet til opprettelse av programmer dekkes av studieretningen.

SA ba derfor vurderingskomiteen om å gå gjennom søknadene fra HF, for å vurdere om studieretningene under hver av «studieprogramparaplyene», hver for seg oppfyller kravene fra NOKUTS forskrift mv, som om de var selvstendige studieprogram (studietilbudsenhet). Komiteen ble også bedt om å vurdere hva som må på plass for at studieretningene skal kunne tilfredsstillende kravene som selvstendige «studietilbudsenhet», og for at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå og på studieretningsnivå skal henge bedre sammen.

Vurderingskomiteen leverte sin innstilling vedrørende bachelorprogrammene 6. november, mens innstillingen vedrørende masterprogrammene blir sluttført litt etter dette.

I komiteens vurdering datert 6. november, bygger komiteen på det som ble påpekt i den første vurderingen. I tillegg blir en del av vurderingene nærmere utdypet, og det blir gitt noen innspill til løsningsforslag. For flere av programmene og studieretningene blir det blant annet påpekt svakheter i læringsutbyttebeskrivelsene både på program- og studieretningsnivå, manglende begrunnelser for valg av arbeids- og vurderingsformer- og at disse ikke blir sett opp mot læringsutbyttebeskrivelsene. Vi viser til komiteens innstillinger for nærmere informasjon.

Fakultetet har frist til tidlig i januar for å gjennomføre nødvendige tiltak. Vurderingskomiteen har ansvar for å vurdere om gjennomføring av tiltakene er tilfredsstillende.

Forslag til vedtak:

1. Under forutsetning av at Det humanistiske fakultet følger opp vurderingskomiteens innstilling og gjennomfører nødvendige krav om endringer, anbefaler Utdanningsutvalget at universitetsstyret oppretter følgende studieprogram:
 - a) Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
 - b) Masterprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
 - c) Masterprogram i klassisk filologi (gresk, latin)
 - d) Bachelorprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk, norrøn filologi)
 - e) Masterprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norrøn filologi)
 - f) Bachelorprogram i samtidskultur (digital kultur, teatervitenskap, moderne kunsthistorie)
 - g) Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin (kunsthistorie, latin, gresk)
2. Universitetsstyret vedtar å legge ned a)-o) under forutsetning av at studieprogrammene under punkt 1 blir opprettet:
 - a) Bachelorprogram i digital kultur
 - b) Bachelorprogram i historie
 - c) Bachelorprogram i klassisk filologi
 - d) Bachelorprogram i kulturvitenskap
 - e) Bachelorprogram i kunsthistorie
 - f) Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
 - g) Bachelorprogram i norrøn filologi
 - h) Bachelorprogram i norsk som andrespråk
 - i) Bachelorprogram i teatervitenskap

- j) Masterprogram i gresk
- k) Masterprogram i historie
- l) Masterprogram i kulturvitenskap
- m) Masterprogram i latin
- n) Masterprogram i nordisk språk og litteratur
- o) Masterprogram i norrøn filologi

3. Universitetsstyret vedtar å legge ned følgende studieprogrammer:

- a) Masterprogram i arabisk
- b) bachelorprogram i miljø- og ressursfag.
- c) Master's Programme in Anthropology of Development

4. Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi endrer navn til Bachelorprogram i klima-, atmosfære- og havfysikk. Engelsk: Bachelor's Programme in Climate, Atmosphere and Ocean Physics

Vedlegg (egne dokument):

- Programopprettingskomitèens innstillinger, datert 11.10 og 6.11
- HF, tilbakemelding på komiteens vurdering
- Søknader